

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 20. januarja.

Z nekako plaho radovednostjo se ozira denes ne samo vsak Avstrijec, ampak skoro vsa Evropa proti južnemu delu naše države, v bojazni da „das bischen Hercegovina“ vzplamti in zaneti ogenj, kateri bi zahteval zopetne žrtve denarne in krvave ter v svojem razvitku prouzročil celo evropsko konflagracijo, kajti polastila se je našega kontinenta tolika mejsebojna nezaupnost, toliko vprašanj še čaka ugodne rešitve, da je skoro opravičeno ogromno, do zdaj še nepoznano oboroževanje, da je pa tudi bojazen naravna, da bi neznatna iskrica utegnula biti vzrok prostranemu požaru.

Akoravno smo uverjeni, da nij vse istina, kar piše dunajski listi, da treba marsikaj staviti na račun prežive židovske fantazije in židovskih umazanih namenov, priznavati vendar moramo, da je položaj resen, ozbiljen, kajti delegacije so prvič izredno sklicane v 28. dan t. m. in, kakor poroča sinočnji telegram, zahtevalo se bode od njih nad 6½ milijonov, kateri znesek dovolj jasno govori, da nijmamo opravka samo z roparskimi četami, nego da se upor širi; ž njim pa nevarnost.

A kaj je vzrok, kdo je temu kriv? To vprašanje si moramo postaviti, kajti ako se pozna vzrok, potem so znana tudi sredstva, kako zaprečiti nevarnost. —

Trdi se navadno, da je brambovska postava vzrok upora, a ta vzrok je le postranski, pravi vzrok je naša slaba, bosniškim in hercegovskim razmeram nikakor prikladna uprava, in graja, da Francozi nijmajo sposobnosti za kolonizacijo, je nam nasproti več nego umestna.

Vsa uprava ne kaže niti jedne jednotne misli, kajti takoj, ko smo zasedli Bosno in Hercegovino, odstranjeval se je turški element, ker je Filipović dobro znal, da so baš Turki bili glavni uporniki. A njegov naslednik Württemberg dajal je prednost mo-

hamedanskemu življu v vsacem oziru in izbral si kot zaupne može zloglasne bege à la Kapetanovič itd. ter tako izgubil zaupanje v vseh poštenih krogih, kajti breznačajneža ne spoštuje nikdo.

Uradniki, nastavljeni v teh pokrajinah, so tudi množili nezadovoljnost; bili so vmes pošteni in vestni, a nekateri pa „catilinarische existenzen“ v najdržnejšem pomenu in tožbe o njih nebrojne. Nij se vsikdar gledalo, je-li dotičnik sposoben, da le gre v Bosno, katera se je smatrala kot „refugium peccatorum“.

In v glavnem, ekonomičnem vprašanji, zbog katerega se je upor začel proti Turkom, nijsmo storili čisto nič, zemljiščnega vprašanja nijsmo niti pretresovali, kje neki rešili, ampak proglasili smo staro turško postavo in tako bremena kmetom povišali. V 27 okrajih so morali kmetje desetino odrajtovati v gotovini, in ker se je to plačilo zahtevalo v takem času, ko se žito nij lahko ali le slabo spečalo, je bila izguba neizogibna in desetina tem bolj čutna. Novi davki: užitnina, hišni davek, davek od drobnice, vse je zadevalo le kmeta, ker lastniki (navadno begi) o teh plačilih niti čuti nijso hoteli.

Tretjino, v nekaterih krajih četrtino prideikov, katero mora kmet odrajtovati lastniku zemlje, so z vojaško silo izterjevali, upeljala se je užitnina, mestni davki, šrange, povsod nova plačila, a nikakešnih pravic in svoboščin, kajti deželni zastop, kateri se je sklicaval kakor za turških časov, imenovala je deželna vlada, naravno tedaj, da se nij pečal z željami in težnjami ljudstva, katero je kmalu izprevidele, da se nij obrnilo na bolje.

Najprvo pokazala se je nezadovoljnost v Hercegovini, kajti tamošnji kristijani, kateri so Avstrijcem največ in dejanski pomagali, bili so najbolj tlačeni od Turkov in slavni četovodje Lazar Sočica, Peko Pavlovič in pop Ivan Mušič (vsi trije jako vplivni), katerim je vojaška uprava po-

delila državne službe, bili so od civilne vlade skoro sramotno odstavljani. Večina Hercegovcev dobivala je za turške vlade popolno hrano pod tem pogojem, da čuva mejo. Ta naprava imela je dvojni namen, stražena bila je granica, a Hercegovci, katerega njegova zemlja itak živi, nij bilo treba ropati. Bosniška vlada pa je to odpravila in vse prošnje o tej zadevi brezozirno odbila. Nasledek bili so — roparji.

Je še družih napak, a dovolj bode uže s temi, razvidno je, kako nerodno se je ravnalo, da se posebne razmere nijso uvaževale čisto nič, da se je hotelo postopati v Nevesinji tako kakor na Dunaji, vse le po jednem kopitu. Nij čuda tedaj, da se je nezadovoljnost množila in da hoté to nezadovoljnost uporabljati tuji agentje — govori se o turških, laških, ruskih in angleških. Ker bi nadaljevanje upora bilo neprilичno in nekoristno, je gotovo želja vsacega, da se našej vladi posreči skoro napraviti red in pomirjenje in naposled odstraniti napake v upravi.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. januarja.

Napad na ruskega poslanika Oubrila izvršil se je včeraj o 1/4 4. uri popoldne na ringu na **Dunaji**. Poslanik se je peljal s svojim prvim tojnikom, a nejudenkrat je vrgel nekov individij debel kamen v stekleno okno kočije in je razbil v sto kosov. Poškodoval nij nobenega. Torej toliko je uže doseglo sčuvanje ustavovernih listov, da niti poslaniki nijso več varni si življenja. Tak sad pri naša humbug o zatiranji nemštva v Avstriji.

V **Pesti** interpeliral je Helfy včeraj vlado o nemirih v Dalmaciji in v okupiranih provincijah. Interpelacija se glasi: 1. Ali so glasovi o teh nemirih utemeljeni in v koliko; 2. Če so vesti te resnične in če je resnično, da nijso nemiri nastali le v Dalmaciji, marveč tudi v Hercegovini, vprašam: Kaj jih je prouzročilo, katerim odnošajem in vzrokom pripisuje vlada nast-

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Málovrh.)

Prva knjiga.

VII.

(Dalje).

Misel, da ga ona umeje, bila mu je draga. Slušal je zopet razgovor . . . Valentina Mihajlovna, ki je zdaj govorila, se je še bolj svobodno, še bolj radikalno izražala, kot nje soprog. Rekla je, „da ne razume, niksakor ne raz- u- me, kako more mlad in omikan človek takšne zastarele stvari ponavljati!“

„Jaz sem,“ rekla je naposled, „uverjena, da so to samo fraze, ki jih tu okolo sebe sipate! Kar se pak vas tiče, Aleksej Dimitrič“ — rekla je vrlo ljubeznivo Neždanovu, ki se je začudil, da ona uže njegovo ime zna — „to znam, da se z gospoda Kolomejceva nazori ne zlagate. Boris povedal mi je, o čem sta se na potu razgovarjala.“

Neždanov je zarudel, se nad svoj okrožnik pri-

pognil in nekoliko nerazumljivih besed mrmral; v zadregi nij bil več, samo navajen nij bil, v takšnem društvu govoriti. Gospa Sipjaginova se mu je še zmirom prijazno smijala, ko je nje mož s svojim protektorskim obrazom začel svojo soprogo zagovarjati, Kolomejcev pak stisnil je mej nos in obrvi svoj monokle ter v studenta zijal, ki nij bil njegovih „nazorov“. Toda s tem Neždanovu imponirati, bilo je jako težko. Uspeh Kolomejcevljeve operacije bil je baš obraten: Neždanov jel je prevzetnega aristokratičnega uradnika motriti: isto tako, kakor je takoj uganil, da mu je Marijana prijateljica, isto tako uganil je, da mu je Kolomejcev sovražnik! Tudi Kolomejcev občutil je nekaj sličnega; del je svoj monokle izpred očíj ter se hotel zaničljivo nasmejljati . . . , kar se mu pak nij posrečilo; jedina teta Ana Sabarovna, ki ga je na tajnem visoko čislala, bila je v mislih njegovih nazorov ter se še bolj nad novim gostom, ki se je mej njo in Koljo urinil, razljutila.

Obed bil je kmalu gotov. Društvo šlo je na teraso, da popije ondukaj črno kavo; Sipjagin in Kolomejcev užgala sta si smodke; prvi ponudil je

tudi Neždanovu pravo regalijo, katere pak poslednji nij vzprejeti hotel.

„Ah, da,“ vzkliknil je Sipjagin, „pozabil sem bil, da vi samo lastne svoje cigarete pušite.“

„Čuden vkus!“ pomrmral je Kolomejcev na pol glasno.

Skoro da je Neždanov svojo jezo izrazil; vendar se je zadržal.

„Razlika mej regalijo in cigareto mi je dobro poznana, samo hvaležen nečem nikomur zanjo biti.“ Svojemu sovražniku zabeležil je to novo nedostojnost v „debet“ računske knjige.

„Marijana!“ rekla je najedenkrat gospa Sipjaginova; „zavoljo novega gosta našega lahko kadiš. — Saj v vaših krogih, tako se mi je pripovedovalo — tudi vse mlade dame pušijo, je-li?“ dodala je, obrnivši se k Neždanovu.

„Uprav tako je,“ odgovoril je Neždanov. Bila je to prva beseda, ki jo je z gospo govoril.

„No, jaz pak ne pušim,“ je rekla ona in ga z zametnimi svojimi očmi ljubeznivo pogledala. „Jaz sem za modo zaostala.“

Počasi, ravno ko da hoče s tem teto srditi,

nek teh nemirov; 3. Kako se bode vlada obnašala tem nemirov nasproti; 4. Kaki so načrti za bodočnost; 5. Ali je turška vlada storila kaj korakov tem neredom nasproti. — Kak bode odgovor na to interpelacijo, osobito na 2. točko?

Iz **Hercegovine** se poroča preko Dubrovnika v „Presse“: „V 17. dan t. m. zadel je oddelek 11. pešpolka princ Sachsen pri Koritu na krdelo 80 mož. Po kratkem boji bil je ranjen jeden častnik in pet mož; krdelo je bežalo zapustivši šest mrtvih in štiri težko ranjene. Nij dvojbe več, da se bode takoj organizirala popolna vstaja.“ Torej v Hercegovini se uže razširja pogubni ogenj vstaje. — Ustavoverni listi napadajo na vsi moč Črnogorci in Rusijo, češ, da sta oni zakrivila vse to. A to vse delajo le iz sovraštva proti Slovanom, saj vsak dobro vé, kako korektno se obnaša knez črnogorski, da pa knez ne more obešati Črnogorcev, ki simpatizirajo s svojimi brati, to menda spoznajo celo umazane židovske duše.

Vnanje države.

V **francoske** zbornici so razmere mej Gambetto in poslanci še vedno precej napete. Gambetta je baje hotel zbornici odvzeti pravico inicijative v finančnih zadevah, da ga niso zadržali ministri. On je hotel v svojem revizijskem postavnem načrtu upeljati klavzulo, da poslanci v bodoče ne smejo zahtevati novega kredita.

Kakor poroča „Times“, posvetavala se je korenito angleška vlada, kako postopati z onimi **irskimi** sumljivimi osobami, ki so udje parlamenta, a sedaj zaprti. Ukrenila je, da ne nastopi njim nasproti nobene izvzete poti. Pristaši Parnellovi pa nameravajo baje po snidenji parlamenta staviti posebne predloge glede sumljivih. Prvi predlog se bode glasil: „Ta zbornica ne odobruje, da se je Parnell zaprl in graja vlado zaradi te politike.“

Razmere mej **Turčijo** in Bismarkom so jako prijateljske, da, one vzbujajo pri sosedih sumnjo. Francoski listi govorijo, da s tem namerava Bismark uresničevati nemški „drang nach Osten“. Rusko „Novoje Vr.“ pa pravi, da bi mogel priti čas, ko bode ta tajna transakcija mej Berlinom in Carigradom motila evropski mir.

Dopisi.

Z Dovjega 16. januarja. [Izviren dop.] Davična vratna vnetica prikazala se je pri tukajšnjih prebivalcih. Pri napadu ne dela nikakešnih izjem. Otroci in tudi odraseni so jej plen. Vender pa odraslim bolj prizanaša in le pri otrocih svojo oblast skazuje. Umri so do sedaj 3 otroci, ki pa še niso šole obiskovali. Šolarjem se precej ponuja, tako da jih sedaj mora 10 posteljo čuvati. Jedni so bolj, drugi zopet menj bolni. Hudo napadenim se tudi v času najhujšega pritiska malo meša; toda pri nobenem ne zapusti kacega nasledka, temveč vsak dobi po minulemu pritisku čisti razum. Lehko napadeni se boleznijo kmalu odrešijo in okrevaljo.

Odrasli so nekako bolj varni pred to boleznijo, ker se je še le pri dveh pokazala.

Poleg te bolezni prikazuje se še druga, namreč: osepnice. Te so uže minolo leto meseca aprila in maja tukaj hudo razsajale in dva mlada otoka uničile.

vzela je Marijana svojo cigareto iz žepa, jo z žveplenko užgala in začela pušiti. Tudi Neždanov vzel je cigareto ter Marijano ognja prosil.

B.1 je to krasen večer. Kolja in teta šla sta na vrt; društvo pak ostalo je še celo uro na terasi, da čisti zrak uživa. Razgovor postal je živahen. . . . Kolomejcev napadal je književnost; tudi tu izkazal je Sipjagin svojo liberalnost, zagovarjal je neodvisnost književnosti, dokazal njeno potrebo, omenil celo Chateaubrianda, kateremu je car Aleksander I. dal red sv. Andreja! Neždanov se nij v razgovor mešal. Gospa Sipjagino pogledala ga je z začudenjem, da se nič ne oglasi, a to je bilo ob jednem odobravanje njegove skromnosti.

K čaju šli so zopet vsi v salon.

„Pri nas,“ dejal je Sipjagin Neždanovu, „pri nas je grdi običaj, na večer igrati in sicer prepovedano stukólko. Ali ne verjamete? Vas dakako ne vabim, da se je udeležite. . . . toda, ne bi li Marijana tako prijazna bila in nam na klavirju kaj svirala. Vi gotovo glasbo ljubite — kaj?“

Ne čakajoč Neždanovljevega odgovora vzel je karte v roko.

Iz Gornjega grada 18. januarja. [Izv. dop.] Te dni zapustil nas je na našo občno žalost gospod Pleiweis Jože, nečak ranjega dr. Janeza Bleiweisa viteza Trsteniškega. Jože Pleiweis je bil odkritosrčen in pošten možak, vsak, kateri ga je poznal, ga je ljubil; — bil je pa tudi vrl narodnjak in pravi sin matere „Slave“, nam vedno zvesti prijatelj, — ubogim pa oče skozi cela tri leta, katera je mej nami prebival. Koliko je on za nas storil, nij popisati; zato so se pa tudi na večer pred njegovim odhodom v čitalničnih prostorih zbrali vsi tržani in večina uradnikov, da bi se še jedenkrat veselili z njim. Nagovori so se vrstili okrog mize — napivalo se mu je do ranega jutra, vmes smo pa zapeli marsikatero slovensko pesen. Drugi dan smo ga spremljali blizu pol ure v obilem številu in poslovili se težkega srca. — Bog ti daj, dragi prijatelj in sin matere „Slave“, srečno pot in zadovoljnost, ohrani nas v srci in ostani, kakor si tukaj bil, vrl Slovenec tudi tam v belej Ljubljani. Živio! ti kličejo čitalničarji in tržani.

Iz Trsta 17. januarja. [Izv. dop.] Karneval je začel pogostoma svoje burke uganjati, ples za plesom se vrsti v gledališčih in dvorinah, mej tem ko brzopaji po časnikih vznemirjajo ljudstvo od juga. Llojd mora imeti hipoma več parnikov na razpolaganje tukajšnjega vojaškega poveljništva pripravljenih. Borza je tudi tu nekoliko vznemirjena, pa upati je, da se bode vender le vse na bolje na jugu obrnilo.

Vreme je kaj prijetno tu, okrog Trsta cvetó mandeljni in brstje sadnih dreves napelo se je. Cvetke cvetejo kakor spomladi, na nekej kampanji v Škorkoli, katera je proti solncu, so češplje na drevesih debele kakor lešniki. Se bode li to sadje izzorilo, je vprašanje časa; ako vreme tako ostane, kakor je zdaj, da ne bode mrzle burje, cvetele bodo tudi češnje kmalu.

Stari ljudje ne pomnijo take zime, da bi v tem času toliko toplote bilo; po dnevu je od 10 do 13° R. stopinj gorkote, po noči je bolj hladno, toda mraza nij.

Z Dunaja 19. januarja. [Izviren dopis.] (O notranjem položaji pred prvo sejo državne zbornice.) Jutri 20. t. m. snide se zopet državni zbor. Predsednik zbornice dr. Smolka prišel je na Dunaj uže pred par dnevi, da pripravi vse, kolikor je za prvo sejo potreba. Denes na večer imajo česki, poljski, Hohenwartov in središčni klub svoje seje.

Od zadnjega zasedanja se je notranja situacija precej spremenila. Prvič so cesarjeve besede v boljšem delu avstrijskega prebivalstva vzbudile lepe nade ter ustavovercem prizadele silno rano. Nedvomno je, da je moč cesarjevih besedij tudi na zbornico napravila velik utis. Posledice tega utisa prikazale se bodo najbrž uže v prvih sejah državnega zbora. Ustavoverci pripravljajo nekaj za rehabilitacijo svojega imena. Poročal sem jedenkrat da so

se ustavoverni poslanci na Dunaji in v Pragi posvetovali, kaj da hoté storiti na cesarjeve besede. Predlagali so velik „verfassungstag“ na Dunaji, — te ideje do denes niso izvršili; dogovarjali so se o tem, naj bi posamezni poslanci ustavoverne stranke sklicevali zbere volilcev. Tudi tega niso storili. Teža cesarjevih besedij omamila je torej ustavoverce tako, da zunaj parlamenta niso učinili ničesa v svojo korist.

Zato je več nego verjetno, da bodo ustavoverci v državnej zbornici skusili svojo politično nezrelost. Govori se, da bodo uže v prvej seji skusili „coup“, nadejaje se, da bodo morda v večini, ker mnogo poslancev avtonomistiške stranke ne bode moglo priti uže v prvo sejo n. pr. dalmatinski, bukovinski in tudi nekateri iz Galicije. Mogoče je tudi, da ustavoverni poslanci sklenejo, da pošljejo na cesarja adreso, v katerej bodo svoje delovanje proti Taafejevemu ministerstvu hoteli opravičiti.

Notranji položaj Avstrije je tudi vsled dogodkov v Krivošiji ter Hercegovini zelo spremenjen. Ministri svet ukrenil je, da se bodo uže 28. t. m. sklicale delegacije, v katerih se imajo dovoliti sredstva za večjo operacijo v Dalmaciji in Hercegovini. In zato bode treba najmenj kacic 10 milijonov forintov. Avstrijsko prebivalstvo je v nemiru, ker ne izve natančnih poročil iz Dalmacije in Hercegovine. Tukajšnjim listom izljubilo se je, da celo vojne bulletine priobčujejo svojim čitalcem. Je-li so istinititi ali ne, o tem nijma nihče sodbe. Vsakako se dozdeva, da nekateri židovski žurnalisti o vstaših več vedó, nego vstaši sami. Prav komično pa je, kako natanke vesti vedo, kedo da je uzrok puntarstva v Krivošiji in Hercegovini. O tem so se izcimila različna mnenja. Glavni prouzročitelji punta so v prvej vrsti „panslavisti“ — to so vam največji neprijatelji Avstrije. Glavno gnezdo imajo ti se ve da v Moskvi, a agenti so povsod — v Črnejšgori, Srbiji, v Dalmaciji. Vodja roparjev Kovačević dobil je baje od bivšega srbskega ministra Ristića lepo sabljo, pištolo, mošnjo cekinov. Tudi bivši srbski metropolit Mihajl je mej duševnimi zavratniki proti Avstriji. Črnagora igra dvoumno ulogo — ljudstvo je vse za vstaše, vlada pa za Avstrijo. Knez je se ve da preslab, da bi mogel ljudstvo krotiti — zato je sodelovanje Črnogore pri vstaših neizogibno.

A tudi „iredentisti“ imajo svoje roke vmes. Poročal sem uže, da so pripeljali celo ladijo pušek nazadovk in streliva za vstaše.

Glavna krivda zadela bo se ve da Turško, ker njeni pristaši pomogli so največ, da se upor razširjuje. Koliko pa je kriv nesrečen avstrijski vladni zistem v Bosni in Hercegovini, čuli bodemo še čudne stvari.

Notranja situacija je torej v obče zelo izpremenjena v prvej seji državnega zbora v novem letu. P.

Marijana sela je h klavirju in svirala, ni dobro ni slabo, nekatere Mendelsohnovih „Pesnij brez besed“.

„Charmant, charmant, quel touche!“ vzkliknil je navdušeno Kolomejcev: njegovo odobravanje je pa le izviralo iz kurterije, resnično nij bilo; Neždanov pa o glasbi nij čisto nič razumel.

Mej tem seli so gospod Sipjagin s soprogo, Kolomejcev in teta k mizi pripravljenej za kartanje. . . . Kolja prišel je lahko noč voščit in dobivši blagoslov svojih roditeljev popil je še namestu čaja veliko kupico mleka ter potem odšel. Otec mu je še rekel, da se bodo jutri pri Alekseji Dimitriči lekcije začele.

Ko je na to Sipjagin videl, kako Neždanov brez dela v sobi sedi, ter iz same dolgočasnosti fotografije gleda, rekel mu je, naj svobodno spat gre, kajti od potovanja je baje vrlo utrujen.

Neždanov naklonil se je vsem ter odšel; pri vratih sešel se je z Marijano in zopet sta si pogledala na oči — in ta pogled potrdil je še bolj njijino misel, da sta oba na jednem polji vzrasla,

akopram se mu ona nij zdaj nasmijala, nego celo obrvi jezno nabrala.

V njegovej sobi duhtelo je vse po rožah; pod njegovim oknom sedaj odprtim ležal je rožni vrt. Baš nasproti v goščavi oglašil se je v tem trenutku slavec: ponočno nebo, milo a nerazsvitljeno, se je nad temnimi vrhovi lip videlo sivo-rumeno, ker je baš mesec vzhajal. Neždanov užgal je luč; sivi nočni metulji prifrčali so v sobo, a veter, ki je v sobo pihnil, pognal jih je v brleči plamen.

„Čudno!“ mislil si je Neždanov, ko je uže v postelji ležal: „Gospod in gospa sta poštena, slobodoumna, celo uljudna človeka. . . a vender mi je srce težko! — Ta kamerjunker. . . ali kar je. . . no, o pravem času bodemo videli. . . Nij vredno sentimentalni biti!“

V tem trenutku jel je nočni čuvaj z desko tleči, ter svoje zategneno: „Po—zor!“ v tamno noč kričati.

Z nasprotni strani odgovoril mu je drug melanholičen glas isto tako zategneno „Pozor!“

„Vraga, tu sem ravno ko v kakšnej trdnjavi!“ mislil si je dremljajoč Neždanov. (Dalje prih.)

Izpred porotnega sodišča na Dunaji.

Vesteneck proti „Tribüni“.

(Dalje.)

Po prečitani zatožbe bral je predsednik sodišču tri inkriminirane članke iz „Tribüne“, poročilo litijskega župana, iz katerega je razvidno, da je za potrte šipe 7 gld. 30 kr. bilo plačanih ter tudi, da je to oknopobijanje litijsko prebivalstvo vzburilo. Kakor trdi poročilo, ta je dogodek nezaslišan, županstvo prosilo je, naj deželno predsedništvo to vzame na znanje ter obžaluje, da gospod vitez Fränzl-Vesteneck razširjuje demoralizacijo po takem vedenju.

Na vprašanje predsednika izjavlja zatoženec svojo nedolžnost, pravi tudi, da je članke prečital, predno jih je dal v tisk.

Predsednik: Hočete li dokazati resnico?

Zatoženec: To prepuščam svojemu zagovorniku in tudi sam bodem skusil.

Na poziv predsednika opisal je g. Haman ves dogodek, kakor se je v istini pripetil, a ne, kakor ga slika zatožba. On izjavlja, da je dopis ter poročilo sprejel v dobri veri. Oba dopisnika, ki sta mu poslala telegram ter dopise, znana sta mu dolgo let kot zelo zanesljiva moža. Jeden dopisnikov je tudi sam dogodka v Litiji mogel opazovati. Isti tudi niso taki, da bi ne zaslužili vere. Prvi telegram govori na pr. o tem, da je okrajni glavar okna pobijal. Okrajni glavarji, ki pobijajo okna, so istinito redkost, a v tem slučaju mora se tej osobi posvetiti v obraz. Znano je namreč, da je pl. Vesteneck razdražljiv ter buršikozne nravi. Ko g. Haman na dalje te dve svojstvi g. Fränzl-Vestenecka opisuje, vpraša ga predsednik, je-li zatoženec značaj Fränzl-Vesteneckov pozna po osebnem opazovanju. G. Haman pravi, da je značaj tožnikov dovolj znan iz časnikov. Obče je tudi znano, da g. okrajni glavar nijma óne svesti, ki bi ovrgla njegovo buršikoznost.

G. Haman zatrjuje svojo objektivnost ter zanika vsak zli namen. To razvidno je iz tega, da je kot vesten urednik tudi to sprejel v list, kar govore prijatelji zatožnikov misli: „audiatur et altera pars“. Ter tudi to, kar je g. okrajni glavar sam o sebi pisal v „Polit. Corresp.“. Potem mogli so čitalci „Tribüne“ sami napraviti si sodbo o okrajnemu glavarju. „Za resnicoljubnost svojih dopisnikov pa položim roko v ogenj ter glasno potrjujem, da se o istih izreka kakov dvom. Nerazumljivo mi je tudi, kako se mi more to v zlo šteti, da jaz, opiraje se na resnicoljubje svojih dopisnikov, hočem dokazati resnico.“

Dr. Kopp: Gospod zatoženec, ali Vam nij znano, da sta „Vaterland“ ter „Weltblatt“ te vesti preklicala ter priobčila častno izjavo?

Zatoženec: O „Vaterlandu“ mi je to znano.

Dr. Kopp: Torej nam nečete imenovati pisateljev onih člankov.

Zatož.: Ne.

Dr. Kopp: Moramo ja pa vendar poznati tudi mi, ako jim čemo tako trdno zaupati kakor Vi.

Zatoženec: Opisal sem dopisnika radi tega kot zaupanja vredna moža, da s tem opravičim, da sem vesti mogel sprejeti v dobri veri.

Dr. Kopp: Vi pravite, da je tožnik buršikozne nravi. Je-li Vam je to bilo znano, predno ste prejeli dopise?

Zatoženec: To mi je bilo znano že davno.

Dr. Kopp: Sklicujete se tudi na poročilo župana. Znano Vam je menda, da sta v Kranjskeji politični stranki v hudem nasprotju. Ali se Vam ne dozdeva, da je poročilo županovo, ker je naperjeno proti narodnemu nasprotniku, vendar nekako dvomljivo?

Zatoženec: Ono je uradni spis, radi tega zaslučuje popolno vero.

Fränzl pl. Vesteneck: Poznate-li litijskega župana?

Zatoženec: Ne.

Vesteneck: Znate-li, da on ne ume nemški?

Zatoženec: To mi nij znano.

Kot prva priča preslišan je Martin Hačin.

Ker ne zna nemški, odgovarja v slovenščini. Kot tolmač fungira g. Navratil. Priča izjavi, da nikdar še nij bila kaznovana.

Dr. Kopp: Priča, ki se ima ravnokar preslišati, je družega dne, ko bila je preslišana pred preiskovalnim sodnikom, pred vladnim svetnikom g. grofom Chorinskim izjavila, da je bilo to, kar je prijavila, napačno. Ona da je bila k temu zapeljana, a zdaj mora izpovedati resnico. Isto je izjavila vsem drugim pričam, kar je razvidno iz spisov. Zaradi tega stavim predlog, da se ta priča za zdaj ne zapriseže.

Dr. Porzer je energično zoper ta predlog, ker je nepostaven. Predlog imel bi le takrat smisla, če bi priča pri glavni obravnavi si oporekala. To jasno izreka §. 170 kaz. post.

Sodišče razsodi, da se ta priča ima zapriseči.

Martin Hačin pove, da je videl, ko je v dotičnej noči več gospodov stopilo raz voz, tudi je videl, da so ti gospodje s kepami potrli okna.

Predsednik: Je-li stanovanje visoko?

Priča: Prvo nadstropje je tako nizko, da se lahko s palico udari po oknu. Je-li se je metalo z opekami, priča tisti večer nij videla, pač pa je drugi dan videla na tleh opeke. Predsednik očita priči, da je pred vladnim svetnikom grofom Chorinskim o tem drugače pravila. Hačin odgovori, da se ga takrat nij uprašalo, je-li se je metalo z opeko. On pove, da je Vesteneck z dvema drugima gospodoma stal pri hiši št. 22 ter se smijal.

Predsednik konstatuje, da je priča v političnej preiskavi rekla, da je Vesteneck stal pri sosedovej hiši. Kasneje pa je Hačin povedal, da se mu je obljubila dobra služba, ako tako pove. Hačin pove, da bi tega ne bil prisegel.

Predsednik: Ali ste gospoda okrajnega glavarja takrat na tanko izpoznali ali samo po glasu?

Priča: Izpoznal sem ga na glasu in na postavi.

Predsednik: Kako daleč stali ste od okrajnega glavarja.

Priča: Kakih deset korakov od njega.

Predsednik: Koga ste videli metati?

Priča ne more imenovati osob po imenu. Vesteneck stal je v sredi mej metati. Tega nij čul, da bi Vesteneck bil komu metati velel. Ves dogodek trajal je nekaj minut. Pripeljali so se trije vozovi, dva postala sta pred Del Cottovo hišo, tretji pa da se je dalje peljal.

Predsednik: Kako ste zraven prišli?

Priča: Slučajno.

Predsednik: Ali ste bili pijani?

Priča: Ne.

Dr. Kopp: Ste li tudi druge gospode izpoznali po obrazu ali po glasu?

Priča: Izpoznal sem samo dva. Drugi stali so s hrbtom proti meni. V vozu, ki se je dalje peljal, sedel je samo gospod Werner.

Dr. Porzer: Je-li stvar napravila mnogo hrupa.

Priča: Da.

Predsednik: Ali so ljudje sami prišli iz gostilne?

Priča: Jaz sem jih klical.

Porotnik Salvaterra: Je-li ima Litija svečavo?

Priča: Ne.

Dr. Porzer: Ali je takrat ležalo dosti snega na tleh?

Priča: Da.

Dr. Porzer: Ali je radi tega noč bila svitlejša?

Priča: Da, svetlo po snegu.

Dr. Porzer: Kdo je pouzročil, da ste preklicali to, kar ste prvič povedali?

Priča: Sluga od okrajnega glavarstva, Anton Seveček.

Dr. Kopp vpraša pričo, je-li bil vladni svetovalec navzočen, ko ga je okrajnega glavarstva sluga hotel pregovoriti do krive izpovedbe?

Priča trdi, da je grof Chorinsky bil navzočen ter da je to moral slišati.

Dr. Kopp prosi, naj se to dene v zapisnik.

Dr. Kopp: Kdaj ste vstopili v službo pri beležniku?

Priča: Nekoliko tednov kasneje.

Dr. Kopp: Koliko se vam plača za dan?

Priča: 30 kr.

Jeden porotnikov vpraša, zakaj da priča nij zahtevala obljubljenega za izpovedbo.

Hačin pravi, da je radi tega okrajnega glavarstva slugo večkrat opominal.

Dr. Porzer prosi, naj se konstatuje, da je Martin Hačin izjavil, da bi napačne izpovedbe ne bil prisegel, temveč, da bi jo bil preklical, ko bi bilo prišlo do prisega.

Seja pretrga se za četrt ure.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Telefon.) Čuvaj na ljubljanskem gradu v velikem stolpu se sedaj lahko pogovarja, kadar mu drago, z nadzornikom brizgalnic ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva v poslopji ljubljanskega rotovža. To je mogoče po telefonu, katerega je uredil naš narodni urar in elektromehanik g. Josip Geba pred dvema dnevnoma kaj izvrstno. Progo draten, katera je služila prej za neka telegrafična znamenja, uporabil je g. Geba za telefon, in zdaj čuvaj v velikem stolpu z grada pokliče z zvončenim znamenjem nadzorovatelja brizgalnic na rotovži in mu potem lahko pove, kje gori. Praktična korist telefona pokazala se je uže včeraj, v četrtek, popoldne, ko je gorelo v dimniku Koširjeve hiše blizu Prul. Nij bilo treba streljati s kanonom in strašiti prebivalstva, nego čuvaj je po telefonu na rotovž naznanil, kje gori in takoj se je zbralo nad dvajset udov prostovoljnega gasilnega društva pod vodstvom g. F. Šantelna in v malo minutah ogenj pogasilo. G. J. Gebi je izvrstna uravnava telefona gotovo v čast.

— (Pogreb gospe Marije Lenčetove) v Lavrici včeraj bil je sijajen. Nad 2000 pogrebcev iz Ljubljane in okolice je bilo navzočnih, mej istimi nad 100 voz, ki so prišli iz Ljubljane, na stotine ljudstva pa, ki je prišlo peš. Mnogobrojni krasni venci so kinčali rakev dobrotljive ranjke gospe in pevci so kaj milo pri hiši in na gomili zapeli slovenski pesni: „Usliši nas gospod“ in „Nad zvezdami“. Mnogo revežev ljubljanskih in iz okolice bilo je bogato obdarovanih.

— (Narodno bralno društvo v Borovnici) napravi dne 22. jan. 1882 veselico s sledečim programom: Govor predsednika, petje (mešani zbor), tombola, ples. Vstopnina 20 kr. Začetek ob 7. uri zvečer. K udeležbi uljudno vabi odbor.

— (Bralno društvo na Opčinah) napravi v soboto dne 4. februarja veselico s petjem, deklamacijo, igro in plesom. Odbor.

— (Zaradi ponarejanja bankovcev) bilo je pretečene dni tudi mnogo preiskav v Vnanjih Goricah in Vrbljenih, a vse brez uspeha, kajti našlo se nij ničesa sumnjivega.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj. „Wiener Zeitung“ javlja, da je cesar imenoval grofa Hohenwarta predsednikom iz desetih udov obstoječej komisiji, katere ustanovitev je cesar dne 11. novembra m. l. zapovedal. Komisija ta ima se posvetovati o upravi, kako bi se napravila priprostejša, da bi se moglo kaj prihraniti v državnem gospodarstvu.

Razne vesti.

* (Originalen tat.) Pretečeni teden prišel je v Parizu v prodajalnico biserov petdesetleten, dobro oblečen mož in tu ukral je dragocenosti, ki so bile vredne najmanj 246.000 frankov. Zviti tat pa je izvršil to na naslednji način: Prišel je v prodajalnico biserov prodajalke Chauvet in jej izročil nekaj zlatnine v popravo. Poprave so se kmalu izvršile in oče prodajalke jih je poslal tujcu v hôtel. Tujec plačal je vse na tanko in nihče nij dvomil, da je to bogat Amerikanec. Drugi dan prišel je zopet tujec v prodajalnico biserov, izbral si je zlato

tabakiro in jo plačal, prosil pa je prodajalko, naj bi za prihodnji dan pripravila več dragocenosti, da jih hoče kupiti, da jih potem v Ameriki zopet proda. Dan prihodnji prišel je zopet tujec okolo 2. ure popoldne. Prodajalka pokazala mu je okolo 25 do 30 dragocenosti. Tujec je dolgo pregledaval in okolo 1/2 5. uri izbral si je uže več dragocenosti, osobito pa drago bisernico in jo del v popotno usnjato torbico. Komaj pa je spravil tujec zadnjo dragocenost v torbico, prišel je v prodajalnico zopet drug tuj mož in zahteval, naj mu prodajalka pokaže one le zlate gumbje, ki so v izlozbi. Prodajalka storila je to in pustila tujca s še dvema drugima znanima kupcema v prodajalnici. Ko pride prodajalka zopet nazaj, izvleče tujec več bankovcev iz žepa, kakor bi hotel plačati, a dejal je: Bankovci so tuje države, moram jih iti menjat, mej tem pa obdržite tu popotno torbico (v katero je namreč del dragocenosti.) In odšel je menjat denar. Prodajalka in nje oče nijsta slutila nič hudega, saj sta imela torbico in v njej dragocenosti. Tujca nij bilo dolgo nazaj. Prodajalko je jelo skrbeti. Prodajalka potipala je torbico, če so res dragocenosti v njej. Res je nekaj občutila. Zopet sta bila popolnem potolažena. Tujca nij nazaj, prodajalnica se mora zapreti. Zdaj siloma odpreta torbico in najdeta v njej mestu dragocenosti — kos lesa in nekaj dratu zvitega. Zdaj sta sprevidela, da sta bila oba tujca, kupec dragocenosti in oni kupovalec gumbov v zvezi in da sta v prodajalnici zamenjala svoji popotni torbici in tako odnesla dragocenosti ogromne vrednosti 246.000 frankov.

(Statistika pridelkov.) V Rusiji se pridela 72 milijonov hektolitrov pševce, 208 rži, 41 ječmena, 132 ovs, 30 ajde in 30 drugega žita skupaj. Pridelki vsacega leta reprezentirajo povprek vrednost treh milijard goldinarjev avstrijske veljave. — Največ % teh pridelkov pripada relativno južnej Rusiji, kjer poljedelstvo sploh tako napreduje, da so se pridelki v teku zadnjih dvajset let podvojili.

Umrli so v Ljubljani:

19. januarja: Franciška Smrtnik, branjevka, 27 l., Gradišče št. 12, za osepnicami. — Neža Orel, bivša kuharica, 68 l., Kravja dolina št. 11, za jetiko.

V deželni bolnici:
15. januarja: Matevž Stržinar, gostac, 73 l. — Vanič Janez, gostac, 59 l., za jetiko.

Dunajska borza

dné 20. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	74	gld.	10	kr.
Enotni državni dolg v srebru	75	"	35	"
Zlata renta	92	"	20	"
1860 državno posojilo	129	"	—	"
Akcije narodne banke	823	"	—	"
Kreditne akcije	302	"	25	"
London	119	"	80	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	50	"
C. kr. cekini	5	"	60	"
Državne marke	58	"	65	"

Naznanilo.

Udano podpisani naznanja **Svojim**, da se je z Dunaja domov povrnil in da kakor poprej **žepne, stenske in cerkvene ure**, kakor tudi **šivalne stroje** itd. **dobro in po nizke ceni popravlja**. Izdeluje tudi **nove cerkvene ure in hišne brzojave**.

Matija Petrič,

(37—1) urar v Postojni.

Tajci:

20. januarja:

Pri **Slonu**: Haffner iz Železnikov. — Hönigsfeld z Dunaja. — Luzatto iz Trsta. Grof Margheri z Dolenjskega.

Pri **Maliči**: Kapsucinski z Dunaja. — Schadek, Wagner z Dunaja.

Pogrebna ustanov

Frana Doberleta v Ljubljani

priporoča svoje takozvane

imitirane rakve od kovin.

Izdelane so iz lesa v jako lepe obliki in solidno, **slučne** so po metalne barvi z bogatim vkušnjim lišpom od brona **pravim rakvam od kovin popolnem in so ravno tako cene, kakor do zdaj navadne lesene rakve**.

Na telegrafično naročilo z naznanjeno dolgotno mero pošiljajo se takoj na vse železniške postaje.

Ustanov deva **na prost oder in pokopava**, ono tudi oskrbi **sičajno dekoriranje in pogrebe** v in zunaj Ljubljane, kakor tudi oskrbljuje **vence in trakove z napisi**, naposled tudi **transport mrličev** na vse kraje to in inozemstva in se priporoča v ceno oskrbovanje.

(701—7)

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Meteorološko poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
16. januarja	ob 7. uri	758.75 mm.	— 8.4° C	brezvetrija	megleno	
	ob 2. uri popoldne	757.68 mm.	— 0.4° C	slabo burja	jasno	0.00 mm.
	ob 9. uri zvečer	757.58 mm.	— 4.6° C	slabo burja	jasno	
17. januarja	ob 7. uri	755.99 mm.	— 8.4° C	slaboten sever	jasno	
	ob 2. uri popoldne	754.88 mm.	+ 1.2° C	slabo burja	jasno	0.00 mm.
	ob 9. uri zvečer	754.58 mm.	0.0° C	slaboten jugozahod	oblačno	
18. januarja	ob 7. uri	754.30 mm.	— 3.6° C	slaboten sever	jasno	
	ob 2. uri popoldne	753.08 mm.	+ 4.0° C	brezvetrija	jasno	0.00 mm.
	ob 9. uri zvečer	752.90 mm.	— 2.0° C	slaboten jugozahod	jasno	
19. januarja	ob 7. uri	752.06 mm.	— 5.8° C	slaboten sever	jasno	
	ob 2. uri popoldne	750.95 mm.	+ 3.5° C	zelo slaboten sever	jasno	0.00 mm.
	ob 7. uri zvečer	751.98 mm.	— 2.0° C	slaboten gorenjec	jasno	

Dné 16. januarja: Zjutraj megla, čez dan jasno, na večer močna zarja in svitla noč; srednja temperatura — 4.5° C, za 2.2° C pod normalom.

Dné 17. januarja: Čez dan jasno, večerna zarja, zvečer oblačno; srednja temperatura — 2.4° C, za 0.3° C pod normalom.

Dné 18. januarja: Cel dan jasno; srednja temperatura — 0.5° C, za 1.5° C nad normalom.

Dné 19. januarja: Jutranja zarja, čez dan jasno, slabotna večerna zarja, svitla noč; srednja temperatura — 1.4° C, za 0.6° C nad normalom.

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk je bil prve dni povsod v Avstriji tako visok, kot uže 80 let na. Pozneje je palo stanje precej znatno v vzhodu in jugu, obdržalo se je pa še zmirom visoko na severu in zahodu. Zračni pritisk torej nij več tako enakomerno razdeljen, kot prejšnje dni. Temperatura nij posebno ekstremna in tudi povprek precej normalna. Razloček med maksimumom in minimumom znaša 16° C. Vetrovi so še zmirom slabotni in prevladujejo še vedno severni in izhodni nad južnimi in zahodnimi. Vreme mirno in stanovito lepo; nebo povsod večinoma jasno. Morje večidel precej mirno.

Zahvala.

Za mnogobrojno izkazano sočutje mej boleznijo in pri nepozabljivi izgubi naše drage, iskreno ljubljene matere, oziroma tašče in stare matere, gospe

Marije Lenče, roj. Hübel,

za lepe darovane vence, kakor tudi za mnogobrojno spremstvo k grobu, zahvalujemo se toplo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, potem gospodom pevcem in veteranom. Vtorek, 24. t. m., zjutraj ob 9. uri brale se bodo za ranjo sv. maše v farnej cerkvi v Rudniku, in v četrtek, 26. t. m., tudi ob 9. uri, v mestnej cerkvi pri Sv. Jakobu v Ljubljani.

Na Laverci, dné 20. januarja 1882.

(39)

Žalujejo.

Loteristka (pisarica)

išče se v loterijo na deželi. Ona mora biti uže dobro vajena tega posla. Pismene ponudbe sprejema upravnistvo „Slov. Naroda“.

(35—1)

Poljanska cesta št. 10 na desno parterre sprejme se jeden

fantič ali deklica

v hrano in stanovanje.

(37—1)

Dr. Pattisonova

vata proti protinu

takoj zmanjša in hitro ozdravi

(579—8)

protin in revmatizem

vsake vrste, kakor: obrazne, prsne, vratne in zobne bolečine, protin v glavi, rokah ali v kolenih, trganje po udih, bolečine v hrbtu ali na ledji.

V zavitkih po 70 kr. in polzavutkih po 40 kr. se dobi pri **Trnkoczi, lekarna „pri samorogu“** v Ljubljani.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresečno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodec,

in nepresečno zoper **neslast do jedi, slabi želodec, smrdelo sapo, napihnjenje, kisló podiranje, škípanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli** (če izvira bolečina iz želodca), **zoper krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, črve, zoper bolezní na vrnici, jetrah in zoper zlato žilo.**

Glavna zaloga:

Lekar **C. Brady**, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajski cesti; lekarna Josip Svoboda, na Prešimnem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmo. V Celji: lekar J. Kupferschmid. V Kranju: lekar Drag. Šavnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik.

Svaritevi! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: **Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisneno besede: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe vtisneno sodniško spravljenó varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem.** Izdelki podobnega ali istega imena, ki nemale teh znakov istinitosti, naj se zavrnejo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučají takoj naznani, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (487—20)

Boljši od vseh podobnih izdelkov, nemale te pastilje **nič škodljivega v sebi; najuspešnejše se rabijo** zoper bolezní v organih spodnjega dela telesa, feber, bolezní v polti, na očeh, v možganih in ustih, zoper otročje in ženske bolezní; čistijo lahko kri in odpravljajo blato. Nij ga zdravila, ki bi bilo boljše in pri tem popolnem neškodljivo zoper

telesno zapretje,

gotovi vir vseh bolezní. Ker so posladkorjene, uživajo jih radi tudi otroci. Te pile so odlikovane z jako častnim pismom **dvornega svetnika Pitba**.

Jedna skatljica s 15 pilami velja 15 kr. Osem skatljic skupaj, 120 pil, velja samo 1 gld. a. v. (640—11)

Philip Neustein

Svarjenje!

Vsaka skatljica, ki néma firme: **Apotheke zum heiligen Leopold**, je ponarejena, ter svarimo, naj se ne kupuje.

Paziti se mora dobro, da kdo ne dobi slabega, neuplivenega ali celo škodljivega izdelka. Vsakdo naj izrečno zahteva Neusteinovih Elizabetinih pil, te imajo na zavitku ter navodilu za rabo poleg stoječi podpis.

Glavna zaloga na Dunaji: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Ph. Neustein, Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse, ter v vseh dobrih lekarnah na Dunaji in po deželi.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.